
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ
KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH W MIKOŁOWIE ZA ROK 2020

Spis treści

Wstęp	3
Działalność Zespołu Motywacyjno-Interwencyjnego.....	3
Działalność Zespołu Kontrolnego i Opiniującego.....	4
Działalność Zespołu ds. Profilaktyki i Edukacji.....	4
Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020	5
Cel 1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.....	6
Cel 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.....	7
Cel 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży	9
Cel 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.....	11
Cel 5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom tych osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	12
Podsumowanie.....	13

Wstęp

Rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie uzależnieniom na szczeblu lokalnym - mikołowskim - opiera się o profilaktykę uniwersalną czyli działania edukacyjne skierowane głównie do dzieci, młodzieży i konsumentów oraz profilaktykę wskazującą i selektywną czyli oddziaływania nakierowane na osoby pijące ryzykownie, szkodliwie i uzależnione od alkoholu lub/i środków psychoaktywnych. Problem nadużywania alkoholu dotyka obecnie ponad 2,5 mln Polaków, 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu. Według danych GUS z 2019 roku obecnie statystyczny Polak wypija rocznie 10,6 litra alkoholu w przeliczeniu na czysty spirytus, co stanowi najwyższy wskaźnik od 1993 roku. Picie szkodliwe jest wg WHO jednym z najważniejszych czynników wpływających na zdrowie ludzi, a śmiertelność związana z konsumpcją alkoholu na świecie jest wyższa niż śmiertelność spowodowana takimi chorobami, jak gruźlica, HIV/AIDS i cukrzyca. Zgodnie z danymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych umieralność kobiet nadużywających alkoholu jest wyższa niż mężczyzn, a główne jej przyczyny to: alkoholowe uszkodzenie wątroby, zapalenie trzustki, wypadki i przemoc, samobójstwa, nowotwory i choroby serca. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci, co ma bezpośredni wpływ na ich funkcjonowanie społeczne i zdrowie. Przeciwdziałanie uzależnieniom na terenie gminy Mikołów było prowadzone przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w formie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020.

Działalność Zespołu Motywacyjno-Interwencyjnego

Zespół podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego – przyjmuje wnioski, przeprowadza rozmowy motywujące z klientami, kieruje na badanie do biegłych sądowych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz przygotowuje wnioski do Sądu Rejonowego. W roku 2020 Zespół odbył 20 posiedzeń w formie stacjonarnej i 3 w formie zdalnej, w czasie których członkowie odbyli 52 rozmowy motywujące z osobami pijącymi szkodliwie i uzależnionymi oraz 19 rozmów z ich bliskimi. W czasie trwania lockdownu kontakt z osobami zgłoszonymi oraz ze świadkami odbywał się poprzez telefon. Klienci byli kierowani do placówek leczenia odwykowego, punktu informacyjno-konsultacyjnego oraz stowarzyszeń abstynenckich. Udzielano również informacji o możliwościach wsparcia dla osób współuzależnionych oraz służyła pomocą w kwestiach formalnych dotyczących rejestracji w stacjonarnych ośrodkach leczenia uzależnień. W ramach współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie członkowie Zespołu Motywacyjno-Interwencyjnego uczestniczyli w spotkaniach grup roboczych 29 rodzin z problemem alkoholowym. Trzy razy uruchomiono procedurę Niebieskiej Karty. Ponadto członek Zespołu prowadził dla osób zmagających się z problemem uzależnienia oraz ich rodzin codzienny dyżur osobisty i telefoniczny w godzinach pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mikołowie, polegający na przyjmowaniu wniosków, udzielaniu konsultacji, informowaniu o dostępnych formach pomocy instytucjonalnej oraz motywowaniu do podjęcia leczenia.

Zestawienie ilościowe Zespołu Motywująco-Interwencyjnego

Wyszczególnienie	2019	2020
Liczba nowych wniosków skierowanych do Komisji	52	44
Liczba spraw kontynuowanych z poprzednich lat	37	26
Liczba „Niebieskich Kart – A”, które zostały sporządzone przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2	3
Liczba osób z problemem nadużywania alkoholu podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie	19	29
Liczba osób skierowanych do Sądu	5	4
Liczba osób skierowanych na badanie biegłych	14	10
Liczba rozmów z osobami zgłoszonymi do Komisji	38	52
Liczba rozmów z członkami rodzin i świadkami	20	19

Zestawienie kosztów Zespołu Motywacyjno-Interwencyjnego

Wyszczególnienie	Kwota
Opłaty za przeprowadzenie badań przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	4590 zł
Opłaty za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego	400 zł

Działalność Zespołu Kontrolnego i Opiniującego

Członkowie Zespołu odbyli 15 posiedzeń w trakcie których opiniowali 145 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dla 35 przedsiębiorców. Ponadto uczestniczyli w wizjach lokalnych oraz w kontrolach punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Zespół podjął również 1 interwencję na podstawie skargi mieszkańca związanej ze spożywaniem alkoholu w obrębie sklepu.

Podsumowanie ilości wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu

Liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu					
Poza miejscem sprzedaży, według zawartości alkoholu			W miejscu sprzedaży, według zawartości alkoholu		
Do 4,5% oraz piwo	Do 18% z wyjątkiem piwa	Powyżej 18%	Do 4,5% oraz piwo	Do 18% z wyjątkiem piwa	Powyżej 18%
20	17	18	16	10	9
Razem: 55			Razem: 90		
Łącznie: 145					

Działalność Zespołu ds. Profilaktyki i Edukacji

Członkowie Zespołu w roku 2020 odbyli 11 posiedzeń, zajmowali się koordynacją działań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020, w szczególności organizacją oddziaływań edukacyjnych i profilaktycznych na terenie Gminy, w tym szkoleń. Do zadań zrealizowanych należą m.in:

- ✓ I Powiatowa Konferencja GKRPA pod hasłem: „Zrozumieć FAS”, w której wzięło udział ok. 80 osób zajmujących się zarówno pracą z dziećmi i młodzieżą, jak również koordynujących działania profilaktyczne na terenie powiatu. Wykłady w czasie konferencji wygłosiły niekwestionowane autorytet w dziedzinie FAS - dr Małgorzata Klecka, p.o. dyrektora PARPY p. Katarzyna Łukowska oraz dr Katarzyna Okulicz-Kozaryn. Koszt: 7 547,28 zł
- ✓ Zakup i dystrybucja na terenie powiatu materiałów edukacyjnych dotyczących syndromu FAS. Koszt: 4 635 zł
- ✓ Kampania w ramach Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Przemocy Wobec Dzieci: nagranie i dystrybucja filmu promującego gminny telefon zaufania POP oraz zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-promocyjnych. Koszt: 9 000 zł
- ✓ Szkolenia dla członków Komisji: „Praktyczne aspekty interwencji i pomocy wobec osób dotkniętych problemem. Zadania i rola służb w kontekście najnowszych zmian prawnych”, „Praktyczne aspektu budżetowania zadaniowego i kontroli zarządczej w jsfp – wnioski organów kontrolnych”, „Nowe zadania GKRPA w kontekście COVID-19 oraz Tarczy Antykryzysowej 4.0”, „Realizacja gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz praca gminnej komisji w czasach zagrożenia COVID-19, wytyczne i praktyka w oparciu o najnowsze stanowisko PARPA”. Koszt łącznie: 11 379 zł

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poza posiedzeniami w Zespołach odbyli 11 spotkań plenarnych, w czasie których podsumowywano pracę w bieżącym miesiącu oraz opracowywano harmonogram działań na kolejne tygodnie. W ramach tych posiedzeń odbyły się również spotkania z przedstawicielami gminnych komisji z terenu powiatu, z przedstawicielami Centrum Zdrowia w Mikołowie oraz stowarzyszeń abstynenckich.

Zestawienie kosztów Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wyszczególnienie	Kwota
Wynagrodzenia 7 członków GKRPA	56 760

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020

Głównymi celami Gminnych Programów były:

GPPiRPA: Profilaktyka uzależnień mieszkańców Gminy (szczególnie dzieci i młodzieży) poprzez podniesienie poziomu wiedzy na temat szkodliwości spożywania alkoholu i promowanie zdrowego stylu życia. Prowadzenie skoordynowanych działań terapeutycznych i rehabilitacyjnych zmierzających do radzenia sobie z istniejącymi problemami uzależnień i ich skutkami na tle społecznymi.

GPPN: Profilaktyka uzależnień mieszkańców Gminy (szczególnie dzieci i młodzieży) poprzez podniesienie poziomu wiedzy na temat negatywnych konsekwencji sięgania po substancje psychoaktywne, zmiana świadomości społecznej dotyczącej narkomanii i promowanie zdrowego stylu życia, ograniczenie używania substancji psychoaktywnych.

Poniżej przedstawiono opis realizacji działań dla osiągnięcia celów określonych w obu Programach.

Cel 1.**Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.**

W ramach realizowanego celu zaplanowano działania:

- wsparcie i dofinansowanie placówki leczenia uzależnień od alkoholu,
- podnoszenie kompetencji pracowników placówek i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem uzależnieniom,
- zapobieganie problemom wynikającym z picia alkoholu przez osoby starsze,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie Centrum Integracji Społecznej w Mikołowie,
- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie możliwości uzyskania pomocy dla osób uzależnionych oraz ich rodzin,
- prowadzenie działalności punktu informacyjno-konsultacyjnego.

Podmiot realizujący	Podjęte działania bezpośrednie dla osiągnięcia celu
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej / GKRPA	Sfinansowano zakup literatury fachowej w formie prenumeraty rocznej pisma „Świat Problemów” oraz „Remedium” dla Poradni Profilaktyki i Leczenia Odwykowego w Mikołowie. Koszt: 840 zł
	Prowadzono stały dyżur konsultacyjno-informacyjny, stacjonarny i telefoniczny w siedzibie Komisji.
	Sfinansowano szkolenie dla 7 członków Komisji, 3 pracowników socjalnych Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz 4 pracowników Centrum Integracji Społecznej pt.: „Niezbędnik psychologiczny – czyli jak skutecznie wpierać i prowadzić pracę motywującą z klientami z wykorzystaniem metod stosowanych w Dialogu Motywującym.” Koszt: 2 373 zł
	Budowa strony internetowej www.gkrpa.mikolow.eu . Koszt: 299 zł
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Prowadzono prace w Zespołach: Motywacyjno-Interwencyjnym, Kontrolnym i Opiniującym oraz ds. Profilaktyki i Edukacji w celu realizacji zadań z obu Gminnych Programów.
Mikołowskie Towarzystwo Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki „Zmiana” - dotacja w wysokości 68 900 zł udzielona na realizację zadania: „Prowadzenie Punktu Informacyjno-konsultacyjnego, poza psychoterapią.”	Prowadzono w formie telefonicznej i stacjonarnej: - konsultacje i poradnictwo indywidualne oraz grupowe dla osób z problemem uzależnień (skorzystały 172 osoby), - konsultacje i pomoc psychologiczną dla osób będących w kryzysie i uwikłanych w różne problemy (skorzystało 140 dorosłych, 31 dzieci),

Centrum Integracji Społecznej	W 2020 roku w zajęciach reintegracji zawodowej i społecznej prowadzonych w Centrum Integracji Społecznej brało udział 39 uczestników, z których 23 osoby zakończyły realizację indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego. Koszt: 201 157,43 zł.
-------------------------------	---

W roku 2020 nie zostało udzielone wsparcie finansowe dla Poradni Profilaktyki i Leczenia Odwykowego – rozpoczęto rozmowy z przedstawicielami Centrum Zdrowia oraz gminnymi komisjami z terenu powiatu w celu rozeznania zapotrzebowania placówki oraz możliwości udzielenia wsparcia. Ponadto z uwagi na brak możliwości bezpośredniego kontaktu nie zrealizowano kampanii edukacyjnej dotyczącej nadużywania alkoholu przez osoby starsze – realizacja działania została przeniesiona na kolejny rok.

Cel 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

W ramach realizowanego celu zaplanowano działania:

- wspieranie osób uzależnionych i współuzależnionych, w tym stworzenie możliwości korzystania z porad psychologicznych
- zapewnienie pomocy psychologicznej dla osób z syndromem DDA,
- wsparcie dla dzieci z FAS, FASD, ich rodziców i opiekunów, a także dla kobiet w ciąży,
- wsparcie i dofinansowanie działań zwiększających wiedzę społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania temu zjawisku oraz sposobów reagowania i uzyskania pomocy,
- zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy, szczególnie w rodzinie z problemem alkoholowym,
- zapewnienie możliwości wypoczynku dla dzieci z rodzin z problemami uzależnień, przemocy domowej,
- podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą z rodzin alkoholowych oraz w zakresie prowadzenia zajęć z socjoterapii,
- prowadzenie Telefonu Zaufania,
- zwiększenie wiedzy o problemie uzależnienia w tym udział w ogólnopolskich i lokalnych inicjatywach skierowanych do osób zagrożonych uzależnieniem od substancji psychoaktywnych.

Podmiot realizujący	Podjęte działania bezpośrednie dla osiągnięcia celu
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej / GKRPA	Prowadzono dyżur konsultacyjno-informacyjny, stacjonarny i telefoniczny w siedzibie Komisji. Utworzono gminny telefon zaufania POP dla dzieci, młodzieży i dorosłych – psycholog przeprowadził 200 godzin dyżuru telefonicznego. Koszt: 17 000 zł

	Sfinansowano zakup literatury fachowej w formie prenumeraty rocznej pisma „Niebieska Linia” dla Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Koszt: 105 zł
	Sfinansowano szkolenie dla realizatorów programu rekomendowanego „Przyjaciele Zippiego” zorganizowane we współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Rybniku, w którym wzięło udział 29 nauczycieli z placówek oświatowych. Zakończone szkolenie uprawnia do samodzielnej realizacji programu w przedszkolach i szkołach podstawowych. Koszt: 14 000 zł
	Prowadzono rozmowy edukacyjno-interwencyjne z osobami uzależnionymi stosującymi przemoc oraz z członkami ich rodzin.
	Sfinansowano profilaktyczne materiały edukacyjne dotyczące przemocy w rodzinie.
	Sfinansowano 79 godzin grupowej terapii dla osób współuzależnionych, która została przeprowadzona przez specjalistę terapii uzależnień. Koszt: 9 875 zł
	Sfinansowano 160 godzin grupowej terapii pogłębionej dla osób uzależnionych, która została przeprowadzona przez instruktora terapii uzależnień. Koszt: 11 200 zł
	Sfinansowano działalność Placówki Wsparcia Dziennego w formie specjalistycznej oraz dożywianie dla dzieci z gminy Mikołów. Koszt: 208 400,82 zł.
	Zorganizowano I Powiatową Konferencję GKRPA pod hasłem: „Zrozumieć FAS”, w której wzięło udział ok. 80 osób zajmujących się zarówno pracą z dziećmi i młodzieżą, jak również koordynujących działania profilaktyczne na terenie powiatu; zakupiono i rozprowadzono materiały edukacyjne na temat FAS. Koszt : 12 182,28 zł
Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska Hufiec Ziemi Mikołowskiej – dotacja w wysokości 38 677 zł na realizację zadania: „Witraż zabawy – organizacja półkolonii”	Zorganizowano wypoczynek w formie półkolonii dla 96 dzieci z Mikołowa w 4 turnusach. W czasie półkolonii miały miejsce m.in. zajęcia rekreacyjne, sportowe, kulturalne, 5 wycieczek oraz zajęcia profilaktyczne. Program profilaktyczny był dostosowany do wieku uczestników, zajęcia prowadził psycholog.
Stowarzyszenie „Uśmiech” – mały grant w wysokości 8 395 zł na realizację zadania „UŚMIECH od ucha do ucha” – półkolonie letnie	Zorganizowano 8-dniowy turnus półkolonii w którym wzięło udział 10 dzieci z Mikołowa; w czasie zajęć miały miejsce m.in. 2 wycieczki, warsztaty plastyczne, muzyczne, sportowe oraz zajęcia profilaktyczne z autorskiego programu „UśmiechaMY się i nie zażywaMY!”.

<p>Mikołowskie Towarzystwo Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki „Zmiana” - dotacja w wysokości 68 900 zł udzielona na realizację zadania: „Prowadzenie Punktu Informacyjno-konsultacyjnego, poza psychoterapią. „</p>	<ul style="list-style-type: none"> - konsultacje i poradnictwo indywidualne oraz grupowe dla rodzin osób z problemem uzależnień, w tym DDA oraz współuzależnionych (skorzystało 120 osób), - konsultacje i poradnictwo indywidualne oraz grupowe dla osób doznających przemocy (skorzystało 185 osób), - poradnictwo indywidualne oraz grupowe dla osób stosujących przemoc (skorzystało 25 osób), - zaj. profilaktyczno-edukacyjne „Szkoła dla Rodziców” (skorzystało 10 osób), - zainicjowano 9 interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej.
---	---

W roku 2020 nie dofinansowano szkoleń z zakresu socjoterapii z uwagi na brak ofert i zapotrzebowania.

Cel 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

W ramach realizowanego celu zaplanowano działania:

- zwiększanie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą,
- prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie szkód płynących ze spożywania alkoholu i substancji psychoaktywnych,
- prowadzenie programów profilaktycznych na terenie szkół i placówek działających na rzecz dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych ramach systemu rekomendacji,
- wspieranie działań łączących psychoprofilaktykę z aktywnością sportową poprzez prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako alternatywnej formy spędzania wolnego czasu wraz z programami profilaktycznymi,
- poszerzanie wiedzy rodziców w zakresie ich kompetencji wychowawczych w obszarze zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży,
- udział w ogólnokrajowych i miejskich kampaniach edukacyjnych,
- wspieranie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej prowadzonej w szkołach i placówkach systemu oświaty na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii z dnia 18 sierpnia 2015 r.
- dokonanie diagnozy w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii z dnia 18 sierpnia 2015 r. ,
- wsparcie i dofinansowanie udziału dzieci w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych oraz działań na rzecz dożywiania dzieci,
- dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą zagrożonymi występowaniem uzależnień od substancji psychoaktywnych.

Podmiot realizujący	Podjęte działania bezpośrednie dla osiągnięcia celu
<p>YAQ PROJEKT PRACOWNIA ROZWOJU SPOŁECZNEGO – dotacja w wysokości 29 230 zł na realizację zadania: „Realizacja rekomendowanego programu profilaktyki zintegrowanej „Archipelag Skarbów”</p>	<p>Przeprowadzono w formie zdalnej 4 realizacje programu „Archipelag Skarbów – wyprawa Odkrywców” (wersja dostosowana do formy on-line”), w których wzięło udział 195 uczniów. W ramach programu odbyły się 4 szkolenia dla 166 nauczycieli oraz 4 szkolenia dla 58 rodziców i opiekunów.</p> <p>Celem realizacji programu było ukazanie znaczenia asertywności i trening zachowań asertywnych; wzmacnianie czynników chroniących w profilaktyce, takich jak więź z rodzicami, nauczycielami, identyfikacja z własnym systemem wartości – religijnym lub świeckim. Ponadto program wspierał cele wychowawcze: świadome uczestniczenie dorosłych w życiu młodzieży umożliwiające realizację założonych celów, budowanie poczucia więzi między młodzieżą a dorosłymi, rolę spójności przekazywanych wartości w kształtowaniu przekonania normatywnych młodzieży, wspieranie autorytetów, edukację w zakresie czynników chroniących oraz czynników ryzyka mających wpływ na zachowania ryzykowne młodzieży i wprowadzanie rozwiązań systemowych z zakresu wychowania i profilaktyki.</p> <p>Ewaluacja programu została opracowana na podstawie wypełnionych przez uczniów ankiet, średnia ocen w skali 1 do 6 wyniosła 5,18. Nauczyciele ocenili program na 5,52.</p>
<p>Fundacja Nowe Horyzonty – dotacja w wysokości 23 405 zł na realizację zadania: „Ja decyduję – życie i innych szanuję”</p>	<p>Przeprowadzono w formie on-line 78 warsztatów profilaktycznych w 26 klasach, w 3 szkołach podstawowych, łącznie wzięło w nich udział 441 uczniów. W ramach programu odbyły się również 3 spotkania on-line dla nauczycieli oraz 3 spotkania dla rodziców i opiekunów. Tematyka obejmowała zagadnienia negatywnego wpływu substancji psychoaktywnych na ludzki organizm, sposobów walki z nałogiem, zapobiegania przejawom przemocy i agresji, powstawania konfliktów i ich konstruktywnego rozwiązywania. Ewaluacja zajęć profilaktycznych została przeprowadzona przy użyciu innowacyjnego programu CORIGO, rekomendowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE). Wyniki ewaluacji wskazują na skutek w postaci wyćwiczenia umiejętności asertywnego odmawiania, dokonywania dobrych decyzji dotyczących swojego zdrowia, umiejętności pracy grupowej, umiejętności negocjacyjnych oraz stosowania technik relaksacyjnych; wzrosła wśród uczniów także świadomość zalet prowadzenia zdrowego trybu życia oraz aktywnego spędzania wolnego czasu.</p>

	Każda placówka po zakończeniu programu otrzymała bransoletki promujące profilaktykę dla uczniów oraz gablotę z atrapami środków psychoaktywnych (dopalacze) oraz prezentacją multimedialną w celu podnoszenia kompetencji nauczycieli.
Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych Koło nr 17 w Mikołowie – mały grant w wysokości 9 998,42 zł na realizację zadania: „Bezpiecznie z Hektorem”	Przeprowadzono zajęcia edukacyjne i profilaktyczne dla 280 dzieci w 3 mikołowskich przedszkolach z wykorzystaniem zakupionego stroju Hektora. Działania miały na celu budowanie prawidłowych postaw społecznych i zapobieganie przemocy rówieśniczej, dzieci zostały wyposażone w odblaski oraz kolorowanki o tematyce profilaktycznej.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej / GKRPA	Sfinansowano pozalekcyjne zajęcia sportowe będące elementem programu profilaktycznego w placówkach oświatowych Gminy Mikołów. Zajęcia odbywały się tylko w małej części roku szkolnego, z uwagi na przejście szkół w tryb pracy zdalnej/hybrydowy. Koszt: 20 196,01
	Zakupiono materiały z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii, alkoholizmowi, przemocy w rodzinie oraz agresji rówieśniczej opracowanych w ramach ogólnopolskiej kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł 2020 – „Dorastamy asertywnie” dla ok. 2500 uczniów mikołowskich szkół podstawowych. Nauczyciele z pomocą przekazanych materiałów (karty pracy, scenariusze, plakaty, ulotki) prowadzili zajęcia profilaktyczne w szkołach. Koszt: 8 856 zł
	Zlecono wykonanie Diagnozy Problemów Społecznych dla Gminy Mikołów, obejmującej swoim zasięgiem uczniów starszych klas szkół podstawowych oraz dorosłych mieszkańców Gminy. Działanie zostało aneksowane do zakończenia w roku 2021 z uwagi na brak możliwości ankietowania bezpośredniego z uwagi na COVID-19.

Cel 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

W ramach realizowanego celu zaplanowano działania:

- wspieranie działalności klubów abstynenta oraz innych form pomocowych poza terapią, których odbiorcami są osoby uzależnione oraz ich rodziny,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami, kościołami, osobami fizycznymi realizującymi programy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania problemom uzależnień,
- zwiększanie kompetencji osób pracujących w obszarze zapobiegania narkomanii,

- wspieranie edukacyjno – informacyjne, materialne podmiotów zajmujących się szeroko rozumianą profilaktyką przeciwdziałania narkomanii.

Podmiot realizujący	Podjęte działania bezpośrednie dla osiągnięcia celu
Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Powrót” – dotacja w wysokości 35 011 zł na realizację działania: „Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu (i innych substancji psychoaktywnych), ich rodzinom i bliskim.”	Przeprowadzono 40 godzin konsultacji i poradnictwa indywidualnego, udzielono wsparcia w procesie trzeźwienia dla 30 osób, przeprowadzono 5 warsztatów edukacyjno-motywujących. Ponadto zorganizowano 2 imprezy dla rodzin abstynenckich, przeprowadzono 160 godzin dyżuru psychologa w ramach grupy wsparcia oraz 42 spotkań społeczności klubowej. W działaniach łącznie wzięto udział 45 osób.
Mikołowski Powiatowy Klub Młodzieżowy przy Stowarzyszeniu K.A. Powrót w Mikołowie – dotacja w wysokości 12 000 zł na realizację zadania: „MPKM: działalność profilaktyczna, rówieśnicza, edukacyjna i prozdrowotna.”	Przeprowadzono 58 cotygodniowych spotkań dla społeczności klubowej, zorganizowano 10 zajęć ekologicznych i kulturalnych oraz 10 warsztatów profilaktycznych. Ponadto odbyło się 30 spotkań integracyjnych.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej / GKRPA	Podjęto współpracę z Mikołowskim Stowarzyszeniem Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki „Zmiana”, ze Stowarzyszeniem Klub Abstynenta „Powrót”, z Mikołowskim Powiatowym Klubem Młodzieżowym, z Fundacją Nowe Horyzonty, YAQ PROJEKT PRACOWNIA ROZWOJU SPOŁECZNEGO, Stowarzyszeniem „Uśmiech”, Związkiem Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska Hufiec Ziemi Mikołowskiej oraz Stowarzyszeniem Emerytów i Rencistów Policyjnych Koło nr 17 w Mikołowie

W roku 2020 nie dofinansowano szkoleń z zakresu zapobiegania narkomanii oraz materiałów informacyjnych i edukacyjnych z uwagi na brak zapotrzebowania ze strony podmiotów prowadzących działania profilaktyczne.

Cel 5.

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom tych osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W ramach realizowanego celu zaplanowano działania:

- udzielenie pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- inicjowanie współpracy instytucji i organizacji pozarządowych w zakresie pomocy psychospołecznej i reintegracji osób dotkniętych wykluczeniem społecznym.

Podmiot realizujący	Podjęte działania bezpośrednie dla osiągnięcia celu
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	<p>Udzielenie 30 osobom uzależnionym i ich rodzinom świadczeń w formie zasiłku okresowego, celowego, stałego wraz z ubezpieczeniem zdrowotnym, usług opiekuńczych, schronienia wraz z wyżywieniem na kwotę 151.685,29 zł</p> <p>Prowadzono ścisłą współpracę z Centrum Integracji Społecznej, Mikołowskim Stowarzyszeniem Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki „Zmiana” oraz Stowarzyszeniem Klub Abstynenta „Powrót”</p>

oraz

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W ramach realizowanego celu zaplanowano działania:

- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- prowadzenie regularnych kontroli w placówkach handlujących napojami alkoholowymi w zakresie przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Podmiot realizujący	Podjęte działania bezpośrednie dla osiągnięcia celu
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej / GKRPA	Uczestniczono w 2 kontrolach punktów sprzedaży napojów alkoholowych koordynowanych przez Urząd Miasta Mikołów (kontrole zostały zawieszono z uwagi na obostrzenia sanitarne).

Nie zaistniała potrzeba podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Podsumowanie

Realizacja zadań zawartych w powyższych Programach nastąpiła w roku 2020 wielu trudności z uwagi na pandemię COVID-19 i związany z nią ogólnopolski lockdown w pierwszej połowie roku oraz reżim sanitarny i obostrzenia obowiązujące do końca roku, które m.in. uniemożliwiły przeprowadzenie planowanych działań w formie stacjonarnej: I Mikołowskich Dni Profilaktyki Uzależnień, łańcucha Czystych Serc, wydarzenia Exit Tour. Nie udało się również przeprowadzić szkolenia dla podmiotów zajmujących się sprzedażą napojów alkoholowych oraz wdrożyć kampanii edukacyjnej dotyczącej nadużywania alkoholu przez osoby starsze. Trudności napotkały również podmioty organizujące wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży z uwagi na nałożone bardzo surowe rygory sanitarne, które uniemożliwiły niektóre z planowanych atrakcji. Realizację programów profilaktycznych w placówkach oświatowych musiały przybrać formę zdalną, podobnie stało się z częścią oddziaływań prowadzonych przez organizacje pozarządowe na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych.

Niemniej wszystkie osoby oraz organizacje zaangażowane w profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień dołożyły wszelkich możliwych starań, aby dopasować formę działań do obowiązujących przepisów prawa i jednocześnie nie utracić kontaktu z klientami. Uruchomiono dodatkowe możliwości kontaktu dla osób borykających się z kryzysami - utworzono gminny telefon zaufania POP oraz stworzono możliwość uzyskania wsparcia w formie on-line i za pomocą komunikatorów. Nowe wyzwania związane z pandemią COVID-19 postawione zarówno przed członkami GKRPA jak również przed wszystkimi jednostkami i organizacjami pracującymi na rzecz klientów sprawiły, że działania profilaktyczne oraz wsparcie i pomoc nabrały wielowymiarowości, umożliwiły skorzystanie z narzędzi, które do tej pory były pomijane.

Ten niewątpliwie wymagający rok był czasem bardzo obciążającym z uwagi na poczucie odpowiedzialności za zdrowie i samopoczucie klientów oraz ich rodzin, ale również wskazał nowe kierunki do pracy i obszary, na których należy skupić szczególną uwagę w kolejnych latach – m.in. tematyka redukcji szkód, oddziaływanie uzależnień na zdrowie psychiczne oraz społeczne skutki syndromu DDA. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mikołowie zostały docenione przez p.o. dyrektora Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych panią Katarzynę Łukowską i wskazane jako przykład modelowych działań profilaktycznych, co przełożyło się na propozycję zaprezentowania pracy Komisji na stronach branżowego czasopisma „Świat Problemów”. Artykuł napisany przez zastępcę przewodniczącej – Daniel Melerowicza spotkał się z ciepłym przyjęciem i zainteresowaniem, a dla członków Komisji stanowi dowód uznania i zachętę do dalszych, wzmożonych wysiłków w obszarze profilaktyki zapobiegania problemom uzależnień.